

Sbírka soudních rozhodnutí

Spojené věci C-29/13 a C-30/13

Global Trans Lodžistik OOD

v.

Načalnik na Mitnica Stolična

(žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podané Administrativen sad Sofia-grad)

„Řízení o předběžné otázce — Celní kodex Společenství — Články 243 a 245 — Nařízení (EHS) č. 2454/93 — Článek 181a — Rozhodnutí, proti kterému lze podat opravný prostředek — Přípustnost soudní žaloby bez předchozího opravného prostředku ve správním řízení — Zásada dodržování práva na obhajobu“

Shrnutí – rozsudek Soudního dvora (prvního senátu) ze dne 13. března 2014

1. *Celní unie — Použití celních právních předpisů — Právo podat opravný prostředek — Řízení o opravném prostředku proti rozhodnutí celních orgánů — Napadnutelný akt — Rozhodnutí, jehož předmětem je oprava celní hodnoty zboží, v jejímž důsledku byl deklarantovi oznámen opravný daňový výměr daně z přidané hodnoty — Zahrnutí — Vnitrostátní právní předpis, který pro napadení rozhodnutí celních orgánů stanoví dva odlišné opravné prostředky — Přípustnost — Podmínka — Dodržení zásady rovnocennosti a zásady účinnosti*

[Nařízení Rady č. 2913/92, čl. 30 odst. 2 písm. b) a články 243 a 245]

2. *Celní unie — Použití celních právních předpisů — Právo podat opravný prostředek — Řízení o opravném prostředku proti rozhodnutí celních orgánů — Odvolání k soudním orgánům, jehož podmínkou je či není předchozí opravný prostředek podaný k celním orgánům — Použití vnitrostátního práva*

(Nařízení Rady č. 2913/92, článek 243; nařízení Komise č. 2454/93, čl. 181a odst. 2)

3. *Celní unie — Použití celních právních předpisů — Právo podat opravný prostředek — Řízení o opravném prostředku proti rozhodnutí celních orgánů — Rozhodnutí přijaté na základě čl. 181a odst. 2 nařízení č. 2454/93 — Rozhodnutí, které má být považováno za konečné*

(Nařízení Komise č. 2454/93, čl. 181a odst. 2)

4. *Celní unie — Použití celních právních předpisů — Právo podat opravný prostředek — Řízení o opravném prostředku proti rozhodnutí celních orgánů — Rozhodnutí přijaté v rozporu se zásadou dodržování práva na obhajobu — Pravomoc vnitrostátního soudu rozhodnout o žalobě podané proti rozhodnutí či vrátit věc příslušnému správnímu orgánu*

(Nařízení Rady č. 2913/92, článek 245; nařízení Komise č. 2454/93, čl. 181a odst. 2)

1. Takové rozhodnutí, jehož předmětem je oprava celní hodnoty zboží na základě čl. 30 odst. 2 písm. b) nařízení č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství, ve znění nařízení č. 82/97, v jejímž důsledku byl deklarantovi oznámen opravný daňový výměr daně z přidané hodnoty, představuje napadnutelný akt ve smyslu článku 243 celního kodexu. Dále s ohledem na základní zásady týkající se dodržování práva na obhajobu a překážky věci pravomocně rozsouzené nebrání článek 245 celního kodexu takovému vnitrostátnímu právnímu předpisu, který pro napadení rozhodnutí celních orgánů stanoví dva odlišné opravné prostředky, jestliže tato právní úprava není v rozporu se zásadou rovnocennosti ani zásadou efektivity.

Pokud jde o otázku, zda rozhodnutí představuje napadnutelný akt, z čl. 243 odst. 1 ve spojení s čl. 243 odst. 4 bodu 5) tohoto kodexu vyplývá, že každá osoba má právo podat opravný prostředek proti rozhodnutí celních orgánů v rámci celních předpisů, jež se jí přímo a osobně dotýká. Kromě toho z čl. 6 odst. 3 celního kodexu vyplývá, že rozhodnutí týkající se použití celních právních předpisů, která jsou v neprospěch osob, jimž jsou určena, musejí obsahovat poučení o právu na odvolání podle uvedeného článku 243.

Pokud jde o vnitrostátní právní předpis, stanovící pro napadení rozhodnutí celních orgánů dva odlišné opravné prostředky, je třeba připomenout, že podle článku 245 celního kodexu přijmou členské státy předpisy o postupu při podávání opravného prostředku.

Při neexistenci právní úpravy Unie v této oblasti přísluší mimoto vnitrostátnímu právnímu řádu každého členského státu, aby určil příslušné soudy a upravil procesní podmínky soudních řízení určených k zajištění ochrany práv, která jednotlivcům vyplývají z unijního práva, za předpokladu, že tyto podmínky nejsou na jedné straně méně příznivé než ty, které se týkají obdobných řízení na základě vnitrostátního práva (zásada rovnocennosti), a na druhé straně v praxi neznemožňují nebo nadměrně neztěžují výkon práv přiznaných právním řádem Unie (zásada efektivity).

(viz body 27, 30, 32, 33, 40, výrok 1)

2. Článek 243 nařízení č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství, ve znění nařízení č. 82/97, nepodmiňuje přípustnost opravného prostředku podaného u soudu proti rozhodnutím přijatým na základě čl. 181a odst. 2 nařízení č. 2454/93, kterým se provádí nařízení č. 2913/92, ve znění nařízení č. 3254/94, předchozím vyčerpáním opravných prostředků ve správním řízení, které jsou přípustné proti těmto rozhodnutím.

Podle čl. 243 odst. 2 celního kodexu lze opravný prostředek podat v prvním stupni u celních orgánů a ve druhém stupni u nezávislého orgánu, jímž může být soud. Ze znění tohoto ustanovení nevyplývá, že opravný prostředek podaný u celního orgánu představuje povinnou fázi před podáním žaloby u nezávislého orgánu. Článek 243 tohoto kodexu musí být vykládán v tom smyslu, že je věcí vnitrostátního práva určit, zda subjekty musí nejprve podat opravný prostředek u celního orgánu, nebo zda jej mohou podat přímo u nezávislého soudu.

(viz body 42–45, výrok 2)

3. Článek 181a odst. 2 nařízení č. 2454/93, kterým se provádí nařízení č. 2913/92, ve znění nařízení č. 3254/94, musí být vykládán v tom smyslu, že rozhodnutí přijaté na základě tohoto článku musí být považováno za konečné a může být napadeno přímou žalobou u nezávislého soudu, a to i v případě, kdy bylo jeho přijetím porušeno právo subjektu být vyslechnut a vznést námitky.

Uvedený článek stanoví pro případ, že celní orgány mají nadále pochybnosti ohledně stanovení celní hodnoty zboží, že tyto orgány musejí před přijetím konečného rozhodnutí vyzoomět dotyčnou osobu o důvodech těchto pochybností a poskytnout jí přiměřenou příležitost k odpovědi. Konečné rozhodnutí s odůvodněním se sdělí příslušné osobě písemně. Ačkoli tento článek stanoví povinnost celních orgánů vyzoomět dotyčnou osobu před přijetím konečného rozhodnutí o důvodech těchto pochybností

a poskytnout jí přiměřenou příležitost k vysvětlení, porušení této povinnosti správními orgány nemůže mít nicméně vliv na konečnou povahu rozhodnutí ani na kvalifikaci aktu přijatého na základě čl. 181a odst. 2 jakožto rozhodnutí.

Tento akt celních orgánů totiž každopádně vyvolává vůči svému adresátovi právní účinky v rozsahu, v němž vede ke stanovení nové celní hodnoty zboží, a představuje tak rozhodnutí ve smyslu čl. 4 bodu 5 nařízení č. 2913/92. Naproti tomu porušení práva dotčené osoby být vyslechnuta má za následek protiprávnost uvedeného rozhodnutí, což může vést k podání přímé žaloby u nezávislého soudu.

(viz body 47–50, výrok 3)

4. V případě porušení práva subjektu být vyslechnut a vznést námitky stanoveného v čl. 181a odst. 2 nařízení č. 2454/93, kterým se provádí nařízení č. 2913/92, ve znění nařízení č. 3254/94, je věcí vnitrostátního soudu, aby s ohledem na konkrétní okolnosti projednávaného případu, který mu byl předložen, a ve světle zásad rovnocennosti a efektivity určil, zda v případě, že rozhodnutí přijaté v rozporu se zásadou dodržování práva na obhajobu musí být z tohoto důvodu zrušeno, má povinnost rozhodnout o žalobě podané proti tomuto rozhodnutí, či zda může vrátit věc k příslušnému správnímu orgánu.

Dodržování práva na obhajobu totiž představuje obecnou zásadu unijního práva, která se použije, jestliže správní orgán zamýšlí přijmout akt proti určité osobě, který nepříznivě zasahuje do jejího právního postavení. Podle této zásady, připomenuté výslovně v čl. 181a odst. 2 uvedeného nařízení, musí být osobám, kterých se týkají rozhodnutí významně ovlivňující jejich zájmy, umožněno užitečně vyjádřit jejich stanovisko ohledně skutečností, na kterých správní orgán zamýšlí založit své rozhodnutí.

(viz body 57, 61, výrok 4)